

Fiche Kennis en Innovatie

Stand van Zaken per september 2013

Context

Het Europees beleid tot 2020 staat in het teken van innovatie met een focus op onderzoek en ontwikkeling. In de mededeling over de Innovatie Unie roept de Europese Commissie op meer te investeren in excellentie en pleit zij voor de vorming van Innovatie Partnerschappen. Dit biedt kansen voor de Randstad als economisch sterke regio met internationaal erkende kennisinstellingen. Door inzet op brede toegang tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en de Innovatie Partnerschappen en door de opstelling van een Regionale Integrale Slimme Specialisatie Strategie (S3) kan de Randstad bijdragen aan en aansluiten bij brede EU-initiatieven.

Horizon 2020, het Europese kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling 2014-2020, is een belangrijke pijler van de Innovatie-Unie. Horizon 2020 brengt de gehele EU-financiering van onderzoek en innovatie inclusief EIT (Europees instituut voor innovatie en technologie) en CIP (kaderprogramma voor concurrentiekracht en innovatie) voor het eerst onder in één programma. Hiervoor wordt 70 miljard euro gereserveerd zo blijkt uit het voorlopig akkoord (juni'13) over de Meerjarenbegroting. Over de invulling is op 26 juni jl. een informeel akkoord bereikt tijdens de dialoog (onderhandeling tussen Europese Commissie, Europees Parlement en Raad) Horizon 2020 dient als kader voor de financiering van de gehele innovatieketen van onderzoek tot de toepassingen in de markt. Horizon 2020 kent 3 doelstellingen:

1. De positie van de EU als **wereldleider in de wetenschap verbeteren**. Deze doelstelling is erop gericht om excellente wetenschap te bevorderen en om van Europa een aantrekkelijke locatie te maken voor 's werelds beste wetenschappers.
2. Het veiligstellen van **het industriële leiderschap** heeft tot doel om Europa meer aantrekkelijk te maken voor bedrijven om te investeren in onderzoek en innovatie. Bovendien moet deze prioriteit het groeipotentieel van Europese bedrijven ondersteunen en van de Europese industrie. Dit behelst belangrijke investeringen in sleuteltechnologieën, alsmede een betere toegang tot kapitaal en steun aan het MKB;
3. De aanpak van **belangrijke maatschappelijke vraagstukken** d.m.v. zes hoofdthema's: gezondheidszorg, demografische veranderingen en welzijn; voedselzekerheid, duurzame landbouw, marien en maritiem onderzoek en de bio-economie; veilige, schone en efficiënte energie; slim, groen en geïntegreerd vervoer; klimaatverandering, efficiënt gebruik van hulpbronnen en grondstoffen; en inclusieve, innovatieve en veilige samenlevingen.

Lobbydoel

- Het beschikbaar krijgen van middelen uit EFRO voor innovatie in de nieuwe programmaperiode voor de Randstad. Hiertoe is een S3 voor de Randstad (P4+G4) ontwikkeld, als onderdeel van de lobby voor de beschikbaarheid van EFRO-middelen voor het landsdeel West.
- Erkenning vanuit Europa voor de faciliterende rol die regio's vervullen bij de kennisoverdracht en kennisvalorisatie (kennis, kunde, kassa) in de eigen regio, in het bijzonder voor het MKB.
- Nastreven dat Horizon 2020 voldoende aanknopingspunten biedt om de verbindende rol van regio's voor kennis en innovatie te blijven vervullen en dat regio's ook effectief kunnen deelnemen aan het programma. Het Horizon 2020 programma dient daarom een territoriale component te bevatten en meer synergie tussen de verschillende beleidssectoren (onderzoeksbeleid, regionaal beleid, milieubeleid etc.) te voorzien.
- De praktische regionale uitvoerbaarheid waarborgen bij de realisatie van beleidssynergie en de gebruikmaking van EU-financieringsprogramma's die elkaar ondersteunen (zgn. multi-fund programming).

- De rol van het MKB als ‘motor voor innovatie en valorisatie’ onderstrepen en aandacht vragen voor verbeterde toegang voor het MKB in de Randstad tot de Europese financieringsmogelijkheden (vraag gestuurd).

Daarnaast de Randstadprovincies positioneren in de Brusselse netwerken die zich richten op het versterken van het innovatievermogen van de regio’s (o.a. ERRIN: European Regions for Research & Innovation Network).

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Rogier van der Sande (coördinerend EU gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 EZ: Govert Veldhuijzen (ZH), Jan-Nico Appelman (FL), Jan van Run (NH), Remco van Lunteren (UT)

Ambtelijk: Alexander van den Bosch (P4 Brussel), Astrid Weij (P4 Brussel), Judith van Oijen (P4 NL), Karolien de Bruine (P4 NL),

Expertgroep: Guus van Dalen, Elle Verstraelen (FL), Kalle van Seeters (vz NH), Annelies Maas-van ‘t Hof (NH), Hiske van der Meulen (UT), Laura Vis (secr. ZH)

Partners

G4, middelgrote gemeenten (S9), kennisinstellingen, universiteiten, bedrijfsleven (MKB), ministeries (EL&I, BZK, OCW, SZW, I&M),

In Brussel: European Regions Research & Innovation Network (ERRIN), VNO-NCW/MKB, Directoraat Generaal Onderzoek en Innovatie van de Europese Commissie

Rol Provinciale Staten: ambassadeur (intern en extern)

Kennis nemen van resultaten, acties en tijdspad. Indien noodzakelijk de lobby voor het beschikbaar blijven voor Nederland van de structuurfondsen (inclusief de slimme specialisatie strategie) kracht bijzetten via politieke kanalen in Tweede Kamer en EP.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Economische Agenda Metropoolregio Amsterdam, Economische Agenda Zuidvleugel, Beleidsvisie Regionale Economie en Energie, Economische Visie Provincie Utrecht 2020.

Resultaten - gepleegde acties

- Op de CoR-adviezen van o.a. Rapporteur Markkulla inzake ‘het dichteren van de innovatiekloof’, ‘het concentreren van internationale samenwerking m.b.t. onderzoek & innovatie’ en het rapport van dhr. Zafeiropoulos inzake de ‘Europese onderzoeksruimte’ zijn met succes amendementen ingediend. Aandachtsgebieden: o.a. faciliterende rol van regio’s bij triple-helix samenwerking, aandacht voor het MKB, afstemming innovatiestrategieën (Europees, nationaal, regionaal), meer beleidssynergie/afstemming, gebiedsgerichte benadering, link naar het CoR-advies Van der Sande inzake de bio-economie m.b.t. par. over circulaire economie. etc.
- Input is geleverd aan de PES-schaduwrapporteur en EVP-schaduwrapporteur in het Europees Parlement voor het debat en behandeling van het rapport Lamberts inzake het EIT. De KIC’s gelden als uitvoeringsinstrumenten van het EIT; o.b.v. de ervaring met de Climate-KIC is input geleverd ter ondersteuning van een regionale component in de toekomstige KIC’s; De input is gebruikt tijdens de onderhandelingen. Vanuit de Randstad is met succes een lobby geïnitieerd i.s.m. actoren als de Biobased Delta (Noord-Brabant, Zeeland), Vlaanderen, de NL’se PV, TNO, EP om de bio-economie (als extra accent) toe te voegen aan de KIC Raw Materials.

- Om de Randstadlobbyboodschap voor behoud van een regionale component in Horizon2020 kracht bij te zetten werden op initiatief van het Randstadkantoor grote Europese netwerken bij elkaar gebracht. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een gemeenschappelijk standpunt van EUROCITIES, CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions), ERRIN (European Regions Research and Innovation Network) en VRE (Vereniging van Regio's in Europa) over Horizon2020. Dit is de afgelopen maanden o.a. bij het Europees Parlement ingebracht voor de behandeling van Horizon2020 en het EIT¹. Dit heeft mede geleid tot nieuwe voorstellen/amendementen voor een territoriale dimensie (Regional Innovatie Schemes) in het onderzoeksbeleid.
- Regio Randstad participeert actief in ERRIN. De dossierhouder K&I neemt deel aan de 'policy group' van ERRIN. Regio Randstad gaat participeren in o.a. de ERRIN werkgroep Smart Cities & Communities en Regio Randstad stelt zich kandidaat voor het bestuur van ERRIN.
- Voor het Operationeel Programma Kansen voor West 2014-2020 (OP-West) wordt ingezet op de 9 topsectoren, 2 horizontale thema's (kennisvalorisatie en duurzaamheid) en daarnaast de aansluiting op de EU-2020 doelstellingen en andere programma's zoals het onderzoeksprogramma H2020. Het definitief concept OP-West (28 mei jl.) wordt momenteel verder aangepast, gefinaliseerd o.b.v. verdere consultaties en de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie.
- Op 3 september jl. vond in Den Haag een overleg plaats tussen de zes Randstaduniversiteiten, vier UMC's en het P4-kantoor. Het overleg bereidde het gesprek voor tussen Rogier van der Sande, als P4-portefeuillehouder kennis&innovatie en bestuurders van universiteiten en UMC's op 8 november aanstaande. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke agenda/ prioriteiten voor de toekomst als basis waarop samengewerkt kan worden. Uitgangspunt is 'Smart Cities & Sustainable Communities'.

Tijdpad

Datum	Actie	Provinciale Staten
2013	Opstellen nieuwe Operationeel Programma EFRO, incl. S3	
Oktober/november 2013	Gedeputeerde Staten stemmen in met het Operationeel Programma 2014-2020, incl. bijlage slimme specialisatie strategie (zie fiche Toekomst Regionaal Beleid)	PS zijn geïnformeerd over S3 middels werkbezoek november 2012 in ZH. OP wordt na besluitvorming in GS ter kennisname aangeboden aan PS'en.
Najaar 2013	AO in de Tweede Kamer voorafgaan aan de vaststelling van het nationale partnerschapscontract (koepel EU-programma's in Nederland in 2014-2020) en oplevering EFRO-programma's 2014-2020.	Informatievoorziening via Europese nieuwsbrieven en media. (Zie fiche Toekomst Regionaal Beleid)
25 juni 2013	Informeel akkoord over de wetgevende kaders voor Horizon 2020.	
8-9 oktober	Open Dagen Comité van de Regio's; Europese Week van Regio's en Steden; Regio Randstad buffet	Deelname per provincie te regelen.
8 november 2013	Rogier van der Sande heeft een lunch gesprek met bestuurders van universiteiten en UMC's uit Regio Randstad	
2014	Regio Randstad & Randstedelijk universiteiten: event over 'smart cities and communities'	Deelname mogelijk.
Voorjaar 2014	Europese Commissie: goedkeuring nieuwe EFRO-programma's, aanvang nieuwe programmaperiode	

¹ EIT: European Institute of Innovation and Technology